

Szczegółowe warunki i sposób oceny wewnątrzszkolnego

Przedmiot - geografia

Nauczyciel – Edyta Śliwakowska

I. Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny

Szczegółowe znajdują się w załączniku.

Ogólne wymagania edukacyjne z geografii na poszczególne oceny szkolne

Kryteria dotyczące poszczególnych ocen:

- 1) stopień celujący otrzymuje uczeń, który opanował treści i umiejętności na poziomie bardzo wysokim, czyli:
 - a) samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia
 - b) biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych w ramach programu danej klasy, proponuje rozwiązania nietypowe
 - c) potrafi zastosować posiadaną wiedzę i umiejętności do rozwiązania zadań, problemów w nowych sytuacjach
 - d) wykazuje się biegłą znajomością mapy
 - e) osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych, kwalifikując się do finałów (w szkole i poza nią)
 - f) wykazuje się bardzo wysoką aktywnością na lekcjach
 - g) ma zaliczone wszystkie sprawdziany i kartkówki oraz pisemną pracę półroczną
 - h) wykonuje dodatkowe prace z geografii proponowane przez nauczyciela lub sam daje nauczycielowi propozycje wykonania dodatkowych prac
- 2) stopień bardzo dobry otrzymuje uczeń, który opanował treści i umiejętności określone na poziomie wymagań dopełniającym, czyli:
 - a) opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania przedmiotu w danej klasie
 - b) sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami, rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne ujęte programem nauczania
 - c) potrafi zastosować posiadaną wiedzę i umiejętności do rozwiązania zadań, problemów w nowych sytuacjach
 - d) wykazuje się bardzo dobrą znajomością mapy

- e) wykazuje się wysoką aktywnością na lekcjach
 - f) ma zaliczone wszystkie sprawdziany i kartkówki oraz pisemną pracę półroczną
 - g) wykonuje dodatkowe prace z geografii proponowane przez nauczyciela
- 3) stopień dobry otrzymuje uczeń, który opanował poziom wymagań rozszerzających, czyli:
- a) poprawnie stosuje wiedzę i umiejętności
 - b) rozwiązuje samodzielnie typowe zadania teoretyczne i praktyczne
 - c) wykazuje się dobrą znajomością mapy
 - d) wykazuje się aktywnością na lekcjach
 - e) ma zaliczone wszystkie sprawdziany i kartkówki oraz pisemną pracę półroczną
- 4) stopień dostateczny otrzymuje uczeń, który opanował poziom wymagań podstawowych, czyli:
- a) opanował wiadomości i umiejętności stosunkowo łatwe, użyteczne w życiu codziennym i absolutnie niezbędne do kontynuowania nauki na wyższym poziomie
 - b) wykazuje się podstawową znajomością mapy
 - c) stara się być aktywny na lekcjach
 - d) uzyskał minimalną liczbę ocen cząstkowych koniecznych do klasyfikowania z różnych form aktywności wyszczególnionych w powyższej tabeli
- 5) stopień dopuszczający otrzymuje uczeń, który opanował poziom wymagań koniecznych, czyli:
- a) opanował wiadomości i umiejętności umożliwiające świadome korzystanie z lekcji
 - b) rozwiązuje z pomocą nauczyciela podstawowe zadania teoretyczne i praktyczne
 - c) pracuje na lekcjach na miarę swoich możliwości
 - d) uzyskał minimalną liczbę ocen cząstkowych koniecznych do klasyfikowania z różnych form aktywności wyszczególnionych w powyższej tabeli
- 6) stopień niedostateczny otrzymuje uczeń, który nie opanował poziomu wymagań koniecznych nawet z pomocą nauczyciela.

II. Sposób oceniania uczniów

Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznawaniu przez nauczyciela poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego.

Cele oceniania:

1. Udzielanie pomocy uczniowi w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju
2. Motywowanie uczniów do dalszych postępów w nauce
3. Dostarczanie rodzicom/prawnym opiekunom i nauczycielowi informacji o postępach i trudnościach w nauce oraz specjalnych uzdolnieniach ucznia
4. Informowanie uczniów o poziomie ich osiągnięć edukacyjnych oraz postępach w tym zakresie
5. Umożliwienie nauczycielowi doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno- wychowawczej poprzez dokonywanie bieżącego monitorowania i ewaluacji
6. Udzielanie uczniowi pomocy w nauce poprzez wskazanie tego co zrobił dobrze, co musi poprawić oraz jak powinien się dalej uczyć.

Przedmiotowe cele edukacyjne:

- I. Korzystanie z różnych źródeł informacji geograficznej.
Uczeń dokonuje obserwacji i pomiarów w terenie; potrafi korzystać z planów, map, fotografii, rysunków, wykresów, danych statystycznych, tekstów źródłowych oraz TIK- technologii informacyjno- komunikacyjnych w celu gromadzenia, przetwarzania i prezentowania informacji geograficznych.
- II. Identyfikowanie związków i zależności oraz wyjaśnianie zjawisk i procesów.
Uczeń posługuje się podstawowym słownictwem geograficznym w toku opisywania i wyjaśniania zjawisk i procesów zachodzących w środowisku geograficznym; identyfikuje związki i zależności w środowisku przyrodniczym, gospodarce i życiu społecznym w różnych skalach przestrzennych (lokalnej, regionalnej, krajowej, globalnej); rozumie wzajemne relacje przyroda- człowiek; wyjaśnia zróżnicowanie przestrzenne warunków środowiska przyrodniczego oraz działalności człowieka na Ziemi.
- III. Stosowanie wiedzy i umiejętności geograficznych w praktyce.
Uczeń wykorzystuje wiedzę i umiejętności geograficzne w celu lepszego rozumienia współczesnego świata i swojego w nim miejsca; stosuje wiadomości i umiejętności geograficzne w życiu codziennym, m.in. w racjonalnym wykorzystywaniu zasobów środowiska.
- IV. Kształtowanie postaw.

Uczeń rozwija w sobie: ciekawość świata poprzez zainteresowanie własnym regionem, krajem, kontynentem europejskim i światem; świadomość wartości i poczucie odpowiedzialności za środowisko przyrodnicze i kulturowe własnego regionu i kraju; patriotyzm i poczucie tożsamości (lokalnej, regionalnej, narodowej) przy jednoczesnym poszanowaniu innych narodów i społeczności- ich systemów wartości i sposobów życia.

1. Zasady oceniania na lekcjach geografii:

- a) nauczyciel na początku roku szkolnego informuje uczniów i rodziców (prawnych opiekunów) o wymaganiach edukacyjnych wynikających z realizowanego programu nauczania geografii oraz sposobach sprawdzania osiągnięć uczniów
- b) ocenianie ma charakter ciągły
- c) obowiązuje następująca skala ocen bieżących, śródrocznej i rocznej:
 - stopień celujący - 6
 - stopień bardzo dobry - 5
 - stopień dobry - 4
 - stopień dostateczny - 3
 - stopień dopuszczający - 2
 - stopień niedostateczny - 1
- d) ocena stopnia opanowania umiejętności uwzględnia aktywność ucznia w ramach realizowanych projektów i zadań
- e) oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów), a informacje o osiągnięciach ucznia nie są ujawniane osobom nieuprawnionym
- f) sprawdzone i ocenione pisemne prace kontrolne nauczyciel są przechowywane przez nauczyciela do końca roku szkolnego tj. do 31 sierpnia, są one do wglądu przez ucznia i jego rodziców podczas konsultacji lub godzin dostępności nauczyciela
- g) oceny bieżące są wpisywane do dziennika lekcyjnego

- h) oceny wpisywane do e-dziennika opatrzone są komentarzem, czego dotyczy ocena, np. sprawdzian, odpowiedź ustna
- i) ocena z diagnoz jest wpisywana do e-dziennika ale nie ma wpływu na ocenę śródroczną i roczną. Jest tylko informacją o poziomie opanowania wiadomości i umiejętności
- j) sprawdzenie pisemnych prac kontrolnych odbywa się w terminie dwóch tygodni od daty pisania prac
- k) nie każda odpowiedź ucznia ustna i pisemna musi być oceniana natomiast może być opatrzona komentarzem
- l) nauczyciel ustalając ocenę bieżącą uzasadnia ją ustnie lub pisemnie:
 - ustnie - w przypadku odpowiedzi ustnej ucznia, kartkówki lub wykonania czynności praktycznej (pokazy, doświadczenia, eksperymenty);
 - pisemnie - w przypadku sprawdzianów, prac klasowych;
- m) ustalając ocenę nauczyciel uwzględnia zdolności ucznia i do niego dostosowuje wymagania, a nie do średniego poziomu klasy
- n) w przypadku ucznia, u którego stwierdzono specyficzne trudności w uczeniu się lub deficyty rozwojowe, na podstawie pisemnej opinii lub orzeczenia poradni psychologiczno - pedagogicznej lub innej poradni specjalistycznej nauczyciel biologii jest zobowiązany wprowadzić dostosowania umożliwiające uczniowi opanowanie treści nauczania z przyrody oraz stosować w pracy z uczniem zalecenia
- o) ocena śródroczna i roczna powstaje z ocen bieżących w każdej z wymienionych dziedzin aktywności
- p) ocena roczna wystawiana ustalana jest na podstawie ocen bieżących uzyskanych od 2 września do daty czerwcowej ustalenia przewidywanej oceny rocznej z pominięciem klasyfikacji śródrocznej
- q) ocena wyrażana jest w skali stopniowej opisanej w pkt c) jednak w zależności od stosowanej kontroli i są wpisywane do dziennika lekcyjnego różnymi kolorami:

ocena w kolorze czerwonym - z prac klasowych, sprawdzianów, laureatom i finalistom przedmiotowego konkursu, za pracę w projekcie edukacyjnym

ocena w kolorze zielonym - za kartkówki, odpowiedzi ustne, za prowadzenie doświadczeń i eksperymentów

ocena w kolorze niebieskim, - za prace domowe, aktywność na lekcji, udział w konkursach, referaty, zaangażowanie w pracę zespołową, wykonanie prac dodatkowych (albumy, plakaty, prezentacje), analizę materiałów źródłowych czyli rysunków, schematów wykresów, wykonanie rysunku schematycznego

- r) uczeń ma prawo wnieść o dodatkowe sprawdzenie jego wiedzy i umiejętności z geografii zgodnie z warunkami i trybem ich uzyskania
- s) przed klasyfikacją nauczyciel przypomina uczniom szczegółowe zasady ustalania oceny z geografii oraz warunków ich poprawiania
- t) przed klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej nauczyciel informuje ucznia i jego rodziców o przewidywanej dla niego rocznej ocenie klasyfikacyjnej z geografii:
 - w terminie 1 miesiąca w przypadku niedostatecznej oceny klasyfikacyjnej (wpisem do e-dziennika lub zawiadomienie listem poleconym)
 - w terminie 14 dni w przypadku pozostałych ocen
- u) uczeń może dokonać poprawy oceny częściowej lub przewidywanej oceny rocznej nie później niż na tydzień przed klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej
- v) w przypadku ustalenia przez nauczyciela niedostatecznej oceny rocznej może ona być zmieniona tylko w wyniku zaliczenia egzaminu poprawkowego, o możliwości poprawy tej oceny uczniowie i rodzice zostają poinformowani
- w) uczeń może nie być klasyfikowany z geografii, jeżeli brak jest podstawy do ustalenia oceny klasyfikacyjnej z powodu nieobecności ucznia na

zajęciach przekraczającej połowę czasu na zajęcia w szkolnym planie nauczania geografii

- x) uczeń i jego rodzice mogą ubiegać się o ustalenie wyższej od przewidywanej oceny klasyfikacyjnej z przyrody występując z wnioskiem o przeprowadzenie sprawdzianu wiadomości i umiejętności

FORMY, CZĘSTOTLIWOŚĆ I NARZĘDZIA SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ I POSTĘPÓW W NAUCE

Kontrola osiągnięć i postępów uczniów jest istotnym elementem procesu dydaktycznego i umożliwia nauczycielowi planowanie procesu dydaktycznego i jego kształtowanie oraz wartościowanie osiągnięć uczniów.

Planowanie dalszych etapów procesu dydaktycznego wymaga analizy osiągnięć ucznia w trakcie nauczania i po realizacji poszczególnych działów nauczania.

Na lekcjach geografii dokonuje się:

- a) kontroli bieżącej
- b) kontroli śródrocznej
- c) kontroli rocznej

Kontrola bieżąca dokonywana jest w trakcie przyswajania przez ucznia nowych treści kształcenia i dostarcza informacji z efektywności procesu nauczania - uczenia się. Ze względu na to, że w kontroli bieżącej istotna jest szybkość pozyskiwania informacji o osiągnięciach uczniów, na lekcjach geografii stosuje się ustne metody sprawdzania wiadomości i umiejętności.

Kontrola końcowa (sumująca, zbierająca) jest przeprowadzana po realizacji poszczególnych działów nauczania.

1. Zasady ogólne oceniania:

- 1) w trakcie jednych zajęć edukacyjnych z geografii uczeń nie jest oceniany więcej niż dwa razy (np. odpowiedź ustna, pisemna praca domowa)
- 2) z jednej formy sprawdzania uczeń uzyskuje tylko jedną ocenę
- 3) pisemne sprawdziany wiadomości obejmujące większą partię materiału, nauczyciel zapowiada z tygodniowym wyprzedzeniem i termin pisania sprawdzianu zapisuje w e-dzienniku

- 4) prace pisemne nauczyciel sprawdza i omawia w terminie dwóch tygodni
 - 5) nauczyciel ocenia również aktywność ucznia na lekcji oraz wysiłek wkładany przez ucznia stopniem szkolnym
 - 6) za szczególne osiągnięcia np. tytuł laureata konkursu przedmiotowego, uczeń może otrzymać celującą ocenę śródroczną lub roczną
2. **W procesie nauczania - uczenia się geografii są stosowane następujące kryteria i metody kontroli osiągnięć ucznia:**

2.1. Kryteria ustalania oceny:

- a) zakres i jakość wiadomości
- b) rozumienie omawianych treści
- c) posługiwanie się nabytymi umiejętnościami

2.2. Metody kontroli osiągnięć:

- a) obserwacja pracy ucznia
- b) kontrola wypowiedzi ustnych
- c) kontrola w formie pisemnej
 - krótka odpowiedź w formie pisemnej
 - sprawdzian osiągnięć
- d) prawidłowe posługiwanie się pomocami dydaktycznymi
- e) samodzielne planowanie i przeprowadzanie obserwacji, doświadczeń i eksperymentów
- f) kontrola prac domowych

3. **Formy sprawdzania i oceniania osiągnięć uczniów:**

- 1) **wypowiedzi ustne** - z materiału trzech ostatnich jednostek tematycznych, wypowiedź ustna nie może być zbyt długa i może być połączona z wykonywaniem innych czynności:
 - analizą materiałów źródłowych (rysunków, schematów, wykresów, fotografii, diagramu, tekstu)
 - obserwacją naturalnych okazów
 - wykonywaniem schematycznych rysunków

Wypowiedź ustna jest oceniana według następujących norm:

ocena celująca - bezbłędna, wykraczająca poza materiał programowy

ocena bardzo dobra - bezbłędna, samodzielna

ocena dobra - bezbłędna, samodzielna, niepełna

ocena dostateczna - z błędami, samodzielna, niepełna

ocena dopuszczająca - z błędami, z pomocą nauczyciela, niepełna

ocena niedostateczna - nie udziela odpowiedzi pomimo pomocy nauczyciela

2) **wypowiedzi pisemne:**

- **krótkie sprawdziany (kartkówki)** - obejmują materiał programowy ostatniej lub 3 ostatnich lekcji, na których ćwiczona była ta sama umiejętność

- **sprawdziany** - obejmują materiał programowy kilku jednostek tematycznych, termin sprawdzianów jest uzgadniany z uczniami i wpisany do e-dziennika, trwają 30 minut

3) **prace klasowe** - są obowiązkowe, jeżeli z przyczyn losowych uczeń nie może jej napisać z całą klasą, to powinien to uczynić w terminie dwutygodniowym od momentu napisania tej pracy przez klasę; poprawa prac klasowych jest dobrowolna,

4) **korzystanie z dostępnych źródeł informacji, posługiwanie się książką** (podręczniki, atlasy, albumy, tablice dydaktyczne, przewodniki, słowniki, klucze)

5) **aktywność na lekcji**

6) **technika mikroskopowania, posługiwanie się przyrządami geograficznymi**

7) **zaangażowanie - systematyczne przygotowywanie się do zajęć, odrabianie prac domowych, prowadzenie zeszytu przedmiotowego, prace dodatkowe (albumy, referaty)**

8) **zaangażowanie i praca podczas realizacji projektu edukacyjnego**

4. **Narzędzia sprawdzania oceniania osiągnięć uczniów**

a) wypowiedzi ustne

b) zadania kontroli umiejętności praktycznych

c) krótka odpowiedź pisemna z zadaniami dłuższej i krótszej odpowiedzi

d) test

Normy ilościowe na poszczególne oceny:

100% - ocena celująca

99% - 90% - bardzo dobry

89% - 75% - dobry

74% - 50% - dostateczny

49% - 30% - dopuszczający

29% - 0% - niedostateczny

III. **Warunki i tryb uzyskania wyższych niż przewidywane rocznych ocen klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych.**

1. Uczeń lub jego rodzice mają prawo wnioskować pisemnie do nauczycieli poszczególnych przedmiotów o podwyższenie przewidywanej oceny z zajęć edukacyjnych w terminie nie dłuższym niż 3 dni od momentu zapoznania się z tą oceną.
2. Nauczyciel ustala zakres materiału, formę oraz termin poprawy oceny (nie później niż 4 dni przed radą klasyfikacyjną). W przypadku odmowy podwyższenia oceny uzasadnia swoją decyzję.
3. Ocena z zajęć edukacyjnych może być podwyższona jedynie o jeden stopień.
4. Ocena ustalona przez nauczyciela zajęć edukacyjnych jest ostateczna, z zastrzeżeniem trybu odwoławczego.
5. Ocena przewidywana to prognoza oceny rocznej.
 - 1) Roczna ocena klasyfikacyjna może być w stosunku do oceny przewidywanej wyższa, niższa lub taka sama.
 - 2) Przewidywana ocena roczna może zostać obniżona w przypadku, gdy po jej ustaleniu uczeń w bieżącym ocenianiu otrzymał oceny, które spowodowały mu obniżenie oceny przewidywanej.
 - 3) Uczeń lub jego rodzic/opiekun ma prawo zgłosić chęć podwyższenia oceny.
 - 4) Nauczyciel ustala z uczniem/ rodzicem formę i termin sprawdzenia jego wiadomości i umiejętności lub test / sprawdzian wiedzy.
 - 5) Uczeń oraz rodzic/opiekun otrzymuje informację zwrotną dotyczącą ustalenia oceny rocznej.
 - 6) Nauczyciel przechowuje dokumentację dotyczącą sprawdzenia wiedzy i umiejętności w postaci krótkiej, zwięzłej informacji na temat odpowiedzi ustnej.